

Gastronomi Bildirilerinin Değerlendirilmesi: Turizm Kongreleri Örneği 2013-2017 (Evaluation of Gastronomy Proceeding Papers: The Case of Tourism Congresses 2013-2017)**

*Mehmet BOYRAZ^a , Mustafa SANDIKÇI^b

^aAfyon Kocatepe University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Management, Afyonkarahisar/Turkey

^bAfyon Kocatepe University, Faculty of Tourism, Department of Gastronomy and Culinary Arts, Afyonkarahisar/Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi:
20.10.2018

Kabul Tarihi: 04.12.2018

Anahtar Kelimeler

Turizm
Gastronomi
Bildiri
Turizm kongreleri
Bibliyometrik analiz

Öz

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de turizm ana temalı kongrelerde gastronomi alanında yazılmış bildirilerin bibliyometrik olarak incelenmesidir. Araştırmanın evrenini, Türkiye’de 2013-2017 yılları arasında düzenlenmiş turizm kongrelerinde sözlü olarak sunulan tam metin bildirimler oluşturmaktadır. Nitel olarak tasarlanan çalışmada verilerin analizi için betimsel analiz yöntemi benimsenmiştir. Bildiriler istatistik paket programı aracılığıyla sıklık ve yüzde analizlerine tabi tutularak belirli bibliyometrik parametreler açısından ele alınmıştır. Araştırma ile 5 yıllık dönemde 26 farklı turizm kongresinde gastronomi temalı 285 bildiri tespit edilmiş ve bu bildirilerin ortaya konmasında 682 farklı yazarın katkı sunduğu belirlenmiştir. Kongrelere en çok bildiri ile katkı sağlayan yazarın Aydan Bekar ve bildirilere en çok katkı sağlayan üniversitenin yazar sayısı bakımından Balıkesir Üniversitesi, bildiri sayısı açısından ise Mersin Üniversitesi olduğu; yaklaşık %87,4’ünün en az iki yazar tarafından ortak olarak gerçekleştirildiği; bildirilerin %35,1’inin en az iki farklı üniversitede çalışan yazarlar tarafından üniversiteler arası akademik araştırma olarak tamamlandığı belirlenmiştir. Bildirilerin en çok “Gastronomi Turizmi Pazarlaması” alanında yazıldığı tespit edilmiştir.

Keywords

Tourism
Gastronomy
Conference paper
Tourism conferences
Bibliometric analysis

Abstract

The aim of research is investigating bibliometrically proceedings written in the field of gastronomy in tourism within the scope of the research. The research population consists of full text papers that are presented in tourism congress between the years of 2013-2017 in Turkey. In this qualitatively designed research, descriptive analysis has been adopted for the accessed data. Papers were analyzed in terms of specific bibliometric parameters by frequency and percent analysis through statistical package program. 285 papers on gastronomic themes were found in 26 different tourism congresses in 5 years’ period, with an average of 11 papers per congress and 57 papers per year with the research; and it was determined 682 different authors contributed to the presentation of them. The results show that Aydan Bekar as an author, in terms of the number of authors Balıkesir University and in terms of the number of papers Mersin University has contributed most to the congresses; about 87.4% of the papers were made cooperatively by at least two authors; 35.1% of them have been completed as academic research between universities by authors working in at least two different universities. It has been found that the most of the gastronomic themes discussed in the papers are in the field of “Gastronomy Tourism Marketing”.

* Sorumlu Yazar.

E-posta: sandikcimustafa@hotmail.com (M. Sandıkçı)

**Bu çalışma II. 2. Uluslararası EMI Girişimcilik ve Sosyal Bilimler Kongresi’nde sözlü olarak sunulmuştur.

Makale Künyesi: Boyraz, M. & Sandıkçı, M. (2018). Gastronomi Bildirilerinin Değerlendirilmesi: Turizm Kongreleri Örneği 2013-2017. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(4), 873-889.

DOI:10.21325/jotags.2018.338

GİRİŞ

Yemek yeme, belki insan hayatında de en temel faaliyetlerinden biridir (Capaldi, 1996). Bu nedenle, gıda üzerine araştırmalar birçok disiplinde küresel olarak artmıştır ve önemli bir turizm cazibesi olarak kabul edilmektedir (Long 2004; Tsai ve Wang, 2017). Turist, seyahat ederken içecek ve yiyeceklere bütçelerinin neredeyse yarısını harcadığından (Boyne vd., 2002; National Restaurant Association, 2017), gıda önemli bir turizm ürünü olarak kabul edilmekte (Lee vd., 2015; McKercher vd., 2008; Okumus vd., 2007; Sims, 2009) ve önemli bir cazibe merkezi olarak kabul edilmektedir (Long 2004; Tsai ve Wang, 2017). Bununla birlikte, birçok disiplinde görüldüğü üzere, turizm alanında da artan sayıda gıda ve gastronomi çalışmalarına rağmen, bu yöndeki araştırmalarının nasıl geliştiğini ve yeni bir araştırma alanı haline geldiğini gösteren bir analiz ihtiyacı vardır (Björk ve Kauppinen, 2016).

Her bilim dalında olduğu gibi turizm alanında da bibliyometrik çalışmaların ayrı bir önemi bulunmaktadır. Akademik olarak incelenmesi henüz 19. yüzyılın sonlarından itibaren başlayan turizmin, ilk günden bugüne kadar üretilen yayınlar açısından incelenmesi, geçmişte unutulmaya yüz tutmuş veya basımı yinelemeyen yayınların kayıt altına alınması ve günümüzde de ulaşılabilirliğinin sağlanması ile alanın literatüre yönelik birikiminin derlenmesi ve kendi kuramsal kimliğinin oluşturulması açısından önem arz etmektedir. Bu noktada bilimsel etkinlikler, turizm alanının teorik temellerinin oluşturulması sürecinde belirleyici olabilmekte, birçok yönüyle ilgili alandaki mevcut kuramların ve yeni olguların sınanması, farklı izahları ve modellerin ortaya konulması açısından çok sayıda araştırmacının bir araya gelmesiyle bilimsel araştırmaların yönü ve niteliği hakkında önemli tartışmalarına imkân verebilmektedir. Kongre veya sempozyumlarda sözlü olarak sunulan ve sonrasında tam metin olarak yayınlanan bildirimler, bilimsel etkinliklerin somut çıktısı olarak ilgili alana yönelik güncel gelişme ve değişimler hakkında bilgi verebilir. Bu nedenle, bu çalışmanın temel amacı turizmde alanında gastronomi temalı bildiri türündeki araştırmalardaki ilerlemeyi incelemek ve bir araştırma gündemi sunmaktır.

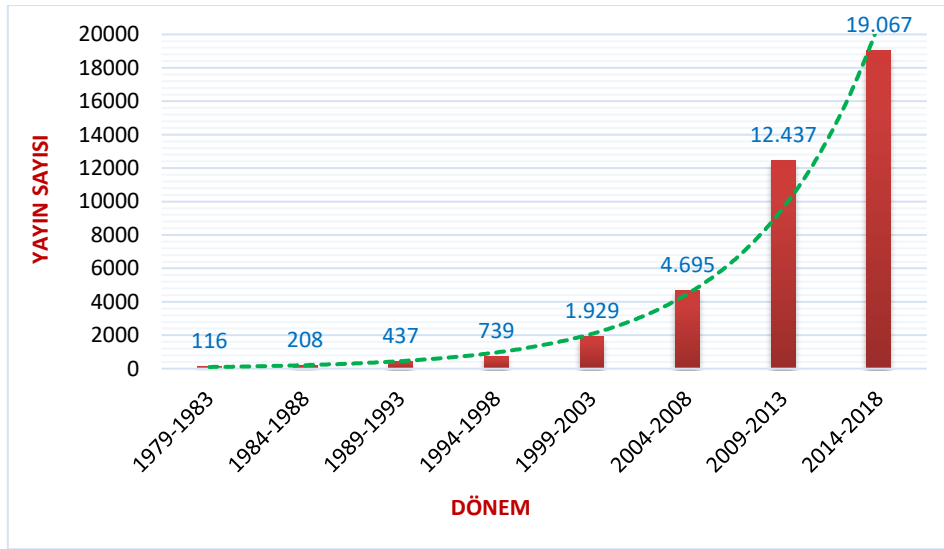
KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bibliyometri kavramı matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin kitaplar ve diğer iletişim ortamlarına uygulanması olarak ifade edilmektedir (Pritchard 1969:348). Bibliyometrik analiz ise, belirli bir alanda belirli bir dönemde ve belirli bir bölgede kişiler ya da kurumlar tarafından üretilmiş yayınların ve bu yayınlar arasındaki ilişkilerin sayısal olarak analizidir (TÜBİTAK CABİM, 2018). Bibliyometrik araştırmalarda belgelerin ya da yayınların belirli özellikleri özömlenerek bilimsel iletişime ilişkin çeşitli bulgular elde edilmektedir. Bu özellikler arasında; yayın türü (tez, makale, bildiri, kitap vb.), yayın yeri (üniversite, dergi, kongre, kurum vb.), yayın dili, yazar (unvan, kurum, bölüm vb.), araştırma alanı/konusu, atıf, atıf yapılan dergi/yazar, referans kaynak (türü, dili, yaşı vb.), yayın eviri durumu, anahtar kelime ve sayfa sayısı gibi birçok parametre bulunmaktadır.

Araştırmacıların bibliyometrik araştırmalara yönelmesinin farklı nedenleri olabilmektedir. Araştırma değerlendirme çalışmaları kişiler, kurumlar ya da ölkeler arasında karşılaştırmalar yapılmasına olanak sağlamakta, ortaya çıkan sonuçlar ile ölkelerin veya kurumların bilimsel gelişmişliğini ortaya koymaktadır. Aynı zamanda kurumların ve ölkelerin bilimsel yayın politikaları da şekillenmektedir (Al ve Soydal, 2012). Bibliyometrik araştırmalarla bir yandan herhangi bir konudaki en verimli araştırmacılar belirlenirken, diğer yandan da bunlar

arasındaki etkileşimin boyutları gözler önüne serilebilmekte (Al, 2008:19), ülkelerde çalışma yapılan konu başlıklarının niceliği hakkında bilgi sahibi olunabilmektedir. Bu doğrultuda bibliyometrik çalışmalarının yoğunluğu zaman içerisinde artmış ve son yıllarda ilgi odağı haline gelmiştir. Şekil 1’de Türkiye’deki akademik dergilerde yer alan bibliyometrik araştırmalarının 1979-2018 tarihleri arasında beşer yıllık periyotlarla nasıl bir gelişim gösterdiğine yönelik grafik bilgilerine yer verilmiştir. Bu kapsamda, 2000’li yıllardan başlayarak bibliyometrik araştırmalarının günümüzde önemli bir konuma yükseldiği görülmektedir. Türkiye’de turizm alanında yapılan bibliyometrik çalışmaların ise yaklaşık kırk yıllık geçmişe sahip olduğu, ilk araştırmanın Ağaoğlu (1981) tarafından yapıldığı bilinmektedir.

Şekil 1: Akademik Dergilerde Bibliyometrik Çalışmaların Dağılımı

Kaynak: Afyon Kocatepe Üniversite Kütüphanesi (2018) veritabanı aracılığıyla yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Turizm disiplininin gelişimine ve alan yazınının büyümesine paralel olarak gerek bu alanda gerekse turizm çeşitlerine ilişkin üretilen yayınlara yönelik bibliyometri verileri ihtiyaç haline gelmiştir. Araştırmacılar arasında bibliyometriye gösterilen ilgi zamanla yaygınlaşmış ve önemli bir hal almıştır. Bilim insanlarının ve yayın kuruluşlarının sayıların artması ile gerek uluslararası gerekse de ulusal düzeyde gerçekleştirilen bibliyometrik çalışmaların sayısı da artmaya başlamıştır.

Turizm alanındaki bibliyometrik araştırmaların artan hızına paralel olarak gastronomi alanında da bu tür çalışmalara ilgi duyulmaya ve yaygınlaşmaya başladığı görülmektedir. Tablo-1’de yerli literatürde yer alan gastronomi alanında yapılmış çalışmaların değerlendirildiği bibliyometri araştırmalarına ilişkin detaylara yer verilmektedir. Bu doğrultuda 2015 yılında iki, 2017’de altı ve 2018 yılında da beş olmak üzere son dört yılda toplam 13 bibliyometri çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmaların 12’si makale olarak yayınlanırken, birisi ise sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Tablo 1: Yerli Literatürde Yer Alan Gastronomi Alanına Yönelik Bibliyometri Çalışmaları

Bibliyometrik Çalışma Adı	Tez		Makale		Bildiri		Kitap	Diğer	Toplam
	YL	Dr.	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı			
Sarışık ve Özbay (2015)	9	-	59	-	-	7	7	-	82
Uyar ve Zengin (2015)	-	-	3	47	-	-	-	-	50
Işkın, Şengel ve Genç (2017)	30		50	-	-	-	-	-	80
Güzeller ve Çeliker (2017)	-	-	-	414	-	111		188	703
Altaş (2017)	-	-	-	-	-	-	90		90
Yılmaz (2017a)	-	-	-	-	63	-	-	-	63
Yılmaz (2017b)	-	-	-	201	-	-	-	-	201
Sünnetçioğlu, Yalçınkaya, Olcay ve Okan (2017)	26	7	-	-	-	-	-	-	33
Sökmen ve Özkan (2018)	-	-	281	-	-	-	-	-	281
Şahin, Akdağ, Çakıcı ve Onur (2018)	23	-	-	-	-	-	-	-	23
Tayfun, Ülker, Gökçe, Tengilimoğlu, Sürücü ve Durmaz (2018)	141	23	-	-	-	-	-	-	164
Aydın (2018)	161	16	-	-	-	-	-	2	179
Ayaz ve Türkmen (2018)	35	10	-	-	-	-	-	-	45

Gastronomi alanına yönelik uluslararası literatürde makale olarak yayınlanmış araştırmalardan; Dabirian, Diba, Tareh ve Treen (2016), yaptıkları çalışma ile Gıda Ürünleri Pazarlama Dergisi'nde (Journal of Food Production) 1992-2014 yılları arasında yayınlanan 505 makaleyi; Sanchez, Rama ve Garcia (2017) çalışmalarında Scopus ve Web of Science veritabanlarında yer alan 122 dergideki şarap turizmine yönelik 238 makaleyi; Okumuş, Köseoğlu ve Ma (2018) ise çalışmalarında 1976-2016 yılları arasında turizm ve ağırlama alanındaki 16 lider dergide yer alan yiyecek ve gastronomi alanındaki 462 makaleyi konu almış ve incelemiştir.

Literatürde yer alan birtakım araştırmalarda birden fazla türde gastronomi alanında yayınlanmış çalışmalar ele alınmış ve bibliyometrik olarak değerlendirilmiştir. Sarışık ve Özbay (2015), 1983-2013 yılları arasında gastronomi turizmine yönelik mevcut literatürde yer alan dokuz yüksek lisans tezi, 59 yabancı makale ile yedişer adet yabancı kitap ve bildiri; Uyar ve Zengin (2015), gastronomi indeksinin oluşturulması kapsamında 47 yabancı ve üç yerli olmak üzere 50 makaleyi; Güzeller ve Çeliker (2017) ise 1970-2017 yılları arasında gastronomi alanında yayınlanmış Web of Science'de yer alan 414 yabancı makale, 111 bildiri ile kitap incelemesi, eleştiri, toplantı özeti vb. şeklinde 188 olmak üzere toplam 703 araştırmayı çeşitli bibliyometrik parametreler açısından analize tabi tutmuşlar ve makale türünde yayınlamışlardır. Buna ilave olarak Işkın, Şengel ve Genç (2017) tarafından yapılan ve bildiri türünde yayınlanmış olan araştırmada ise, gastronomi temalı 30 lisansüstü tez ile 50 yerli makale yine benzer şekilde değerlendirilmiştir.

Araştırmacılar bibliyometrik araştırma yaparken ilgili alana yönelik bir taraftan belirli bir zaman dilimi içerisinde gerçekleştirilen tüm yayın türlerindeki çalışmaları değerlendirmeye alırken, diğer taraftan ise sadece tek bir türde dergilerde, kongrelerde vb. yayınlanmış çalışmaları inceleyebilmektedir. Bu kapsamda, Sökmen ve Özkan (2018) araştırmalarında "Turizm ve Gastronomi Araştırmaları Dergisi"nde 2013-2018 yılları arasında yayınlanmış 281 makaleyi; Yılmaz ilk araştırmasında (2017a) 2009-2015 yılları arasında Ulusal Turizm Kongrelerinde gastronomi alanı ile ilgili yer alan 63 bildiri, ikinci araştırmasında (2017b) ise 1978-2015 yılları arasında restoranlarda bahşiş

ile ilgili uluslararası alan yazınında yer alan 201 makaleyi; Altaş (2017) ise araştırmasında 1998-2017 yılları arasında gastronomi konusunda yayınlanan ve Türkçe'ye tercüme edilen 90 kitabı bibliyometrik analiz yöntemi ile ele alınmıştır.

Gastronomi alanında yapılan makale çalışmalarında lisansüstü tezleri değerlendirmek amacıyla; Ayaz ve Türkmen (2018) 1999-2017 yılları arasında tamamlanmış yöresel yiyecekleri konu alan 35 yüksek lisans ve 10 doktora olmak üzere 45; Aydın (2018) 1988-2013 yılları arasında tamamlanmış yiyecek içecek işletmeciliği alanında yazılmış 161 yüksek lisans, 16 doktora ve 2 adet türü belirlenemeyen olmak üzere 179; Tayfun ve arkadaşları (2018) 1990-2018 yılları arasında yayımlanan turizm alanında yiyecek içecek işletmeciliği konulu 141 yüksek lisans ve 23 doktora olmak üzere 164; Şahin ve arkadaşları (2018) Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dallarında yayınlanmış 23 yüksek lisans; Sünnetçioğlu ve arkadaşları (2017) 1987-2017 yılları arasında yayımlanan gastronomiye ilişkin 26 yüksek lisans ve 7 doktora olmak üzere 33 tezi bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemiştir.

Literatürde yer alan turizm alanındaki yiyecek içecek ve gastronomi alanındaki bibliyometrik araştırmalara bakıldığında, içerik olarak ilgili alana yönelik en çok tezlerin ve makalelerin belirli bir dönem itibariyle ele alındığı tespit edilmiştir. Buna karşın gastronomi alanında yazılmış kitap ve bildirilere ilişkin sadece birer adet bibliyometrik araştırmaya ulaşılabilmektedir. Bu doğrultuda alana özgü olan ve periyodik olarak düzenlenen herhangi bir gastronomi kongresindeki/sempozyumundaki veya belirli bir zaman dilimi çerçevesinde turizmde gastronomi alanındaki bildirilere ilişkin bir değerlendirilmenin yapılmadığı, bu anlamda turizm literatüründe bir boşluk olduğu görülmektedir. Araştırma bu noktada, alan yazındaki eksikliği giderilmesi amacıyla 2013-2017 yılları arasında Türkiye'de düzenlenen "turizm" temalı kongrelerde yer alan gastronomi alanındaki bildirilerin değerlendirilmesi üzerine tasarlanmıştır. Böylece beş yıllık mikro düzeye odaklanan araştırma ile elde edilen sonuçların daha hızlı ve etkin bir şekilde dikkate alınması hedeflenmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın amacı, bilimsel nitelikli turizm kongrelerinde/sempozyumlarında yer alan gastronomi konulu bildirilerin çeşitli bibliyometrik parametreler açısından incelenmesidir. Bu kapsamda, Türkiye'de düzenlenen turizm kongreleri kapsamında gastronomi alanında üretilen bilimsel araştırmaların yoğunlaştığı konulara ve kullanılan metotlara dikkat çekilerek alanda yapılacak araştırmalara kaynak oluşturacak, yöntem ve konu seçimine yön verecek bir araştırmanın ortaya konması benimsenmiştir.

Araştırmanın evreni, Türkiye'de 2013-2017 yılları arasında gerek periyodik olarak gerek en fazla iki defa düzenlenmiş periyodik olmayan turizm ana temalı kongrelerde sözlü olarak sunulan gastronomi alanındaki tam metin bildirileri kapsamaktadır. Bu aşamada ilk etapta kongre sektörüne yönelik güncel bilgi paylaşımı yapan Kongre Uzmanı web sitesi (www.kongreuzmani.com) üzerinden belirtilen yıllar itibariyle düzenlenmiş turizm temalı kongreler tespit edilmiştir. İkinci aşamada, belirtilen kongrelere yönelik bu organizasyonlara aktif katılım sağlayan ve turizm eğitimi veren kurumlarda en az 10 yıllık deneyim sahibi öğretim üyeleri ile görüşme gerçekleştirilerek kongre isimleri netleştirilmiştir. Sonrasında ise tespit edilen kongrelerin web sitelerine ve basılı olan bildiri kitaplarına erişim sağlanmıştır. Dördüncü aşamada ise ulaşılan bildiri kitaplarında yer alan gastronomi alanındaki

bildirilerin belirlenmesi için tüm bildiriler başlık, özet, anahtar kelimeler bakımından içerik analizine tabi tutularak çalışmaların gastronomi temalı olup olmadığı saptanmıştır. Araştırma ile Türkiye’de 2013-2017 yılları arasındaki beş yıllık dönemde 28 farklı turizm kongresinin düzenlendiği tespit edilmiştir. İki kongre kapsamında tam metin bildiriler kitabı olmadığı için değerlendirmeye tabi tutulmamıştır. Erişim sağlanan 26 kongreye ilişkin bildiri tam metin kitapları ile kongreye özel olarak yayınlanan makale ve kitaplardaki bildiriler de bu kapsamda ele alınmıştır. Bu noktadan hareketle, belirtilen nitelikleri taşıyan 26 ayrı turizm temalı kongredeki 286 gastronomi temalı bildiri araştırmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplama tekniği olarak nitel araştırma yöntemlerinde doküman-arşiv tarama, verilerin analiz edilmesi için ise yine nitel araştırma yöntemlerinden olan betimsel analiz ile içerik analizi birlikte kullanılmıştır. Bildiriler, istatistik paket programı aracılığıyla sıklık ve yüzde analizlerine tabi tutulmuş ve aşağıda belirtilen bibliyometrik parametreler doğrultusunda ele alınmıştır.

- ✓ Bildirilerin sözlü olarak sunulduğu kongrelere ve yıllara göre gösterdiği dağılım,
- ✓ Bildirilerin yazarlarına ve akademik unvanlarına göre gösterdiği dağılım,
- ✓ Bildirilerin yazar ve anahtar kelime sayısına göre gösterdiği dağılım,
- ✓ Bildirilere katkı sunan üniversitelerin dağılımı,
- ✓ Bildirilerin benimsenen araştırma metotlarına göre gösterdiği dağılım,
- ✓ Bildirilerin uygulanan istatistiksel veri analizi yöntemlerine göre gösterdiği dağılım,
- ✓ Bildirilerin gastronomi alanındaki çalışma konularına göre gösterdiği dağılım,
- ✓ Bildirilerin referans kaynaklarının dil, tür ve ortalama yaşlarına göre gösterdiği dağılım.

BULGULAR

Türkiye’de 2013–2017 yılları arasında gerçekleştirilen kongreler ile bu kongrelerde yer alan gastronomi alanında yazılmış bildirilerin dağılımı tablo-1’de sıralanmaktadır. Bu doğrultuda göre beş yıllık periyotta 13 farklı kongre/sempozyum veya bu toplantılar dizisi altında turizm alanında 26 ayrı bilimsel organizasyon mercek altına alınmıştır. Belirtilen kongreler arasında Ulusal Turizm Kongresi 18 yıllık birikimi ile en köklü geçmişe sahiptir. Bu kongrelerde gastronomi temalı toplam 285 adet bildiri tespit edilmiştir. En çok bildirinin alan ile özdeşleşen ve aynı adı taşıyan “Gastronomi Turizmi” kongrelerinde yer aldığı görülmektedir.

Tablo 1: Bildirilerin Kongrelere/Sempozyumlara Göre Dağılımı

Kongre Türü	Bildirilerin Dağılımı			
	Kongre		Gastronomi	
	f	%	f	%
Periyodik Olarak Düzenlenen Kongreler (3 defa ve üzeri)	1388	67,0	212	74,4
Gastronomi Turizmi Kongresi	98	5,2	80	28,1
1. Ulusal Gastronomi Turizmi Kongresi, 2016, Balıkesir	50	2,4	31	10,9
2. Ulusal Gastronomi Turizmi Kongresi, 2017, Çanakkale	30	1,4	23	8,1
2. Uluslararası Gastronomi Turizmi Kongresi, 2016, İzmir	14	0,7	14	4,9
3. Uluslararası Gastronomi Turizmi Kongresi, 2017, İzmir	14	0,7	12	4,2
Ulusal Turizm Kongresi	561	27,1	49	17,2
14. Ulusal Turizm Kongresi, 2013, Kayseri	81	3,9	9	3,2
15. Ulusal Turizm Kongresi, 2014, Ankara	112	5,4	6	2,1
16. Ulusal Turizm Kongresi, 2015, Çanakkale	108	5,2	8	2,8
17. Ulusal Turizm Kongresi, 2016, Muğla	148	7,1	10	3,5
18. Ulusal Turizm Kongresi, 2017, Mardin	112	5,4	16	5,6
Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu	78	3,8	29	10,2
1. Uluslararası Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu, 2016, Kıbrıs	14	0,7	3	1,1
2. Uluslararası Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu, 2017, Gaziantep	64	3,1	26	9,1
Sürdürülebilir Turizm Kongresi	220	10,6	21	7,4
1. Ulusal Sürdürülebilir Turizm Kongresi, 2015, Gümüşhane	70	3,4	5	1,7
2. Ulusal Sürdürülebilir Turizm Kongresi, 2016, Antalya	45	2,2	4	1,4
1. Uluslararası Turizm Kongresi, 2017, Kastamonu	105	5,1	12	4,2
Türk Dünyası Turizm Sempozyumu	194	9,4	19	6,7
1. Uluslararası Turizm Kongresi, 2017, Kastamonu	78	3,8	8	2,8
2. Uluslararası Türk Dünyası Turizm Sempozyumu, 2016, Kazakistan/Almatı	-	-	-	-
3. Uluslararası Türk Dünyası Turizm Sempozyumu, 2017, Kırgızistan/Bişkek	116	5,6	11	3,9
Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi	118	5,7	7	2,5
3. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi, 2014, Aydın	99	4,8	4	1,4
4. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi, 2017, Antalya	19	0,9	3	1,1
Turizm Şûrası	109	5,3	7	2,5
3. Turizm Şûrası	109	5,3	7	2,5
Periyodik Olmayan Kongreler (2 defa ve altı)	684	33,0	73	25,6
Uluslararası Turizmin Geleceği, Girişimcilik ve Sürdürülebilirlik Kongresi	189	9,1	24	8,4
Uluslararası Kültürel Miras ve Turizm Kongresi	194	9,4	17	6,0
Ulusal Alternatif Turizm Kongresi	56	2,7	9	3,2
Uluslararası Helal Turizm Kongresi	144	6,9	8	2,8
Uluslararası Turizm ve Kültürel Miras Kongresi	46	2,2	8	2,8
Uluslararası Batı Asya Turizmi Kongresi	55	2,7	7	2,5
TOPLAM	2072	100,0	285	13,7

Kongrelerde yer alan bildirilerin yıllara ve katkı sunan yazarların unvanlarına göre dağılımına ilişkin bulgulara tablo-2’de yer verilmektedir. Bu doğrultuda bildirilerin, %3,2’şerlik eş oranda 2013 ve 2014, %7,4’ünün 2015, %21,4’ünün 2016 ve %61,4’ünün ise 2017 yılında gerçekleştirildiği ve yıllara göre kongrelerde yer alan gastronomi temalı bildirilerin oranında artış olduğu görülmektedir. Bildirilerin hazırlanmasına en çok katkı veren yazarlar; %22,3 ile yardımcı doçent (doktor öğretim üyesi), %19,6 ile öğretim görevlisi ve %18,6 ile lisansüstü öğrencilerin olarak tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra %16,1 ile araştırma görevlisi, %12,3 ile doçent, %7,3 ile profesör ve %3,8 diğer unvanlarda olmak üzere toplam 682 yazar çalışmalara katkı sağlamıştır.

Tablo 2: Bildirilerin Yıllara ve Yazarların Unvanlarına Göre Dağılımı

Yıl	f	%	Yazar Unvanı	f	%
2013	9	3,2	Prof. Dr.	50	7,3
			Doç. Dr.	84	12,3
2014	9	3,2	Yrd. Doç. Dr.	152	22,3
			Dr.	9	1,3
2015	21	7,4	Öğr. Gör.	132	19,4
			Arş. Gör.	110	16,1
2016	71	24,9	Okutman	2	0,3
			Uzman	5	0,7
2017	175	61,4	Lisansüstü Öğrenci	127	18,6
			Diğer	11	1,6
TOPLAM	285	100,0	TOPLAM	682	100,0

Tablo-3'te bildirilerin yazar sayısı, anahtar kelime sayısı ve yazar başı yayın sayısı bakımından detaylarına yer verilmiştir. Bu kapsamda bildiriler en çok; %47,4'ü iki yazarlı, %31,6'sı üç yazarlı ve %12,6'sı tek yazarlı olarak tamamlanmıştır. Bu çalışmalarda 319 yazar yalnız bir defa, bir yazar ise yedi ayrı çalışmada araştırmacı olarak yer almıştır. Tercih edilen anahtar kelime(ler) sayısı bakımından bildirilerin %35'inde dört ve %29,5'inde üç anahtar kelime kullanılmıştır.

Tablo 3: Bildirilerin Yazar, Anahtar Kelime ve Yazar Başı Yayın Sayısına Göre Dağılımı

Yazar Sayısı			Anahtar Kelime Sayısı			Yazar Başı Yayın Sayısı				
Sıra	f	%	Sıra	f	%	Sıra	f	%	f	%
Tek Yazarlı	36	12,6	Tek Kelime	-	-	Tek Çalışma	319	69,7	319	46,8
2 Yazarlı	135	47,4	2 Kelime	4	1,4	2 Çalışma	91	19,9	182	26,7
3 Yazarlı	90	31,6	3 Kelime	84	29,5	3 Çalışma	30	6,6	90	13,2
4 Yazarlı	19	6,7	4 Kelime	100	35,1	4 Çalışma	9	2,0	36	5,3
5 Yazarlı	3	1,1	5 Kelime	54	18,9	5 Çalışma	2	0,4	10	1,5
6 Yazarlı	1	0,4	6 Kelime	5	1,8	6 Çalışma	5	1,1	30	4,4
7 Yazarlı	1	0,4	Belirtilmeyen	38	13,3	7 Çalışma	1	0,2	7	1,0
TOPLAM	285	100,0	TOPLAM	285	100,0	TOPLAM	458	100,0	682	100,0

Bildirilerin hazırlanmasına katkı sunan yazarların görev yaptıkları kurumlara ilişkin bulgulara tablo-4'te yer verilmiştir. Bu doğrultuda bildiri yazarlarının 83'ü üniversite olmak üzere 89 ayrı kurumda görev yaptıkları belirlenmiştir. Görev yapılan üniversite bazında en çok yazarın %8,4 ile Balıkesir, %7,0 ile Mersin ve %6,6 ile Muğla Sıtkı Koçman; üretilen bildiri çalışması bakımından ise %6,7 ile Mersin, %6,4 ile Balıkesir ve %6,2 ile Gazi üniversitelerinden katkı olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan Necmettin Erbakan ile Gaziantep Üniversitesi yazar sayısı bakımında bildirilere katkı sağlayan ilk 10 kurum içerisinde yer alırken, bildiri sayısı bakımından ilk 10'da yer almamaktadır. Bu durum, Dokuz Eylül ve Sakarya Üniversitesi'ne nazaran Necmettin Erbakan ile Gaziantep Üniversitesi'nde görev yapan yazarların bireysel olarak değil, daha çok kurum içi işbirliği içerisinde olduğunun göstergesi niteliğindedir.

Tablo 4: Bildirilere Katkı Sunan Üniversitelerin Dağılımı

Yazar Sayısı Bakımından			Bildiri Sayısı Bakımından		
Üniversite Adı	f	%	Üniversite Adı	f	%
Balıkesir	57	8,4	Mersin	26	6,7
Mersin	48	7,0	Balıkesir	25	6,4
Muğla Sıtkı Koçman	45	6,6	Gazi	24	6,2
Anadolu	31	4,5	Muğla Sıtkı Koçman	19	4,9
Gazi	29	4,3	Anadolu	15	3,8
Çanakkale Onsekiz Mart	26	3,8	Çanakkale Onsekiz Mart	13	3,3
Selçuk	26	3,8	Selçuk	12	3,1
Necmettin Erbakan	24	3,5	Akdeniz	10	2,6
Gaziantep	19	2,8	Dokuz Eylül	10	2,6
Akdeniz	18	2,6	Sakarya	10	2,6
TOPLAM	316	46,3	TOPLAM	164	42,1

Tablo-5'te bildirilerde kullanılan araştırma metotlarının toplanan veri, yaklaşım ve alan araştırması olması bakımından dağılımına yer verilmiştir. Bildiriler arasında veri toplama yöntemi açısından bildirilerin %73,1'inde nitel yöntemlerin ağırlıklı kullanıldığı, nicel yöntemlerin ise %24,5 ile onu takip ettiği, her iki yöntemin bir arada tercih edildiği çalışmaların ise %2,4 oranında olduğu; yaklaşım ya da amaç bakımından bildirilerin ağırlıklı olarak yaklaşık %60'lık oran ile keşfedici nitelik taşıdığı, onu takiben %33,5'lik oran ile betimleyici (tanımlayıcı) araştırmaların yer aldığı ve açıklayıcı (nedensel) araştırmaların ise %6,6 oranında kaldığı; alan araştırması olması yönünden ise bildirilerin %60'dan fazlasının uygulamalı olarak gerçekleştirildiği görülmektedir. Bildirilerde kullanılan veri toplama tekniği olarak; nicel olarak tasarlanmış araştırmaların tamamında yüz yüze anket tekniğinin kullanıldığı belirtilirken, nitel olarak tasarlanmış bildirilerde ise görüşme/mülakat tekniğinin %30,9 ile ön plana çıktığı, onu takiben %24 oranında literatür tarama ve %16,1 oranında doküman-arşiv tarama (ikincil veri) yöntemlerinin kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 5: Bildirilerde Kullanılan Araştırma Metotlarının Dağılımı

Araştırma Metodu	Türü	f	%
Toplanan Veri Bakımından	<i>Nitel Yöntem</i>	214	75,1
	<i>Nicel Yöntem</i>	66	31,1
	<i>Hem Nicel Hem Nitel Yöntem</i>	5	1,8
Yaklaşım (Amaç) Bakımından	<i>Keşfedici Araştırma</i>	142	49,8
	<i>Tanımlayıcı (Betimleyici) Araştırma</i>	123	43,2
	<i>Açıklayıcı (Nedensel) Araştırma</i>	20	7,0
Alan Araştırması Olması Bakımından	<i>Teorik (Kavramsal) Araştırmalar</i>	126	44,2
	<i>Uygulamalı Araştırmalar</i>	159	47,8
TOPLAM		285	100,0

Bildirilerde kullanılan veri analizinde kullanılan istatistiksel yöntemler ve türlerine yönelik bulgular tablo-6'da yer almaktadır. Bildirilerde bir veya daha çok tekniğin bir arada tercih edildiği ve 14 bildiri için herhangi bir analiz veya değerlendirmenin yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda 271 bildiri için toplamda 414 istatistik yönteminin

kullanıldığı ve bildiri başına 1,53 farklı analiz tekniğinin kullanıldığı belirlenmiştir. Bildirilerde %72,7 oranında betimsel analiz teknikleri, %27,3 oranında ise ilişkisel istatistik yöntemleri kullanılmıştır.

Tablo 6: Bildirilerde Kullanılan Veri Analiz Yöntemleri

Betimsel İstatistikler			İlişkisel İstatistikler		
İstatistik Tekniği	f	%	İstatistik Tekniği	f	%
İkincil Veri Analizi	88	21,3	ANOVA	24	5,8
Betimsel Analiz, Tanımlayıcı İstatistik	77	18,6	T-test, Faktör Analizi	20	4,8
Frekans Analizi, Yüzden Analizi	60	14,5	Korelasyon Analizi	14	3,4
İçerik Analizi	59	14,3	Regresyon Analizi	10	2,4
Aritmetik Ortalama	14	3,4	Mann-Whitney U	8	1,9
Duyusal Analiz	2	0,5	Kruskal-Wallis Testi, Ki-kare Analizi	6	1,4
Bibliyometrik Analiz	1	0,2	Güvenilirlik Testi	4	1,0
TOPLAM	301	72,7	Diğer (AHP)	1	0,2
Herhangi bir analiz yapılmayan bildirimler	14	4,9	TOPLAM	113	27,3

Tablo-7’de bildirilerin tema bakımından gastronominin hangi alanında yazıldıkları ilişkin dağılımına yer verilmiştir. Bildirilerin temalara göre ayrılmasında gastronomi turizmine özgü düzenlenen kongre veya sempozyumlarda yer alan ana tema ve konu başlıkları kullanılmıştır. Bu doğrultuda belirlenen 13 gastronomi teması arasında bildirilerin %22,8 oranında en çok “*Gastronomi Turizmi Pazarlaması*” alanında yazıldığı, bir diğer ifadeyle turizm kongrelerinde gastronomi alanında yazılan her beş bildiriden birisinin pazarlama alanında gerçekleştirildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra, “*Gastronomik Miras*” yaklaşık %19 oranında ikinci, “*Gastronomik Ürünler*” ise %10,5 oranında üçüncü tema olarak bildirilerin çalışıldığı alan olmuştur. Diğer taraftan üzerinde en sınırlı çalışmanın “*Gastronomide Dernek ve Enstitülerin Rolü*” ne yönelik; onu takiben ise “*Gastronomi Alanyazını*” ile “*Gastronomi ve Medya*” temalarında gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Tablo 7: Bildirilerin Tema Alanlarına Göre Dağılımı

#	Tema Alanı	f	%
1	Gastronomi Turizmi Pazarlaması	65	22,8
2	Gastronomik Miras	54	18,9
3	Gastronomik Ürünler	30	10,5
4	Gastronomide Yeni Eğilimler	26	9,1
5	Gastronomide Sürdürülebilirlik	21	7,4
6	Gastronomi ve Yiyecek İçecek Endüstrisi	21	7,4
7	Gastronomi Destinasyonları ve Bölgeler	20	7,0
8	Gastronomide Eğitim ve Kariyer	15	5,3
9	Gastronominin Diğer Disiplinlerle İlişkisi	13	4,6
10	Gastronomi ile İlişkili Turizm Strateji ve Politikaları	7	2,5
11	Gastronomi ve Medya	5	1,8
12	Gastronomi Alanyazını	5	1,8
13	Gastronomide Dernek ve Enstitülerin Rolü	3	1,1
TOPLAM		285	100,0

Son olarak bildiriler, tablo-8’de yer aldığı üzere kullanılan referans kaynakların yayınlandığı dil, kaynağın türü ve referans yaşı bakımından değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, bildirimlerde ortalama yaklaşık 27 kaynak kullanıldığı; bunların %61’inin Türkçe ve %39’unun ise yabancı (İngilizce) kaynaklardan oluştuğu belirlenmiştir. Kaynak türü bakımından bildirimlerde; %49,8 ile en fazla oranda makale; onu takiben sırasıyla %30,3 ile kitap, %13,7 ile web/online ve son olarak %6,2 ile lisansüstü tez türündeki kaynaklardan faydalandığı tespit edilmiştir. Tüm bunların yanı sıra, bildiri kaynaklarının ortalama referans yaşı 8,1 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 8: Bildirimlerde Kullanılan Referans Kaynakların Dağılımı

Özellik Türü	Kaynak Türleri	f	%
Yayın Dili Bakımından Kaynaklar	<i>Türkçe</i>	16,4	61,0
	<i>Yabancı (İngilizce)</i>	10,5	39,0
Yayın Türü Bakımından Kaynaklar	<i>Makale</i>	13,4	49,8
	<i>Kitap</i>	8,2	30,3
	<i>Tez (Lisansüstü)</i>	1,7	6,2
	<i>Web-Online</i>	3,7	13,7
TOPLAM		26,9	100,0
Ortalama Referans Kaynak Yaşı		8,1	

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu araştırmada turizm alanında gastronomi araştırmalarının, kullanılan tema ve yöntemlere dayanarak zaman içinde nasıl ilerlediğini ortaya koymak için bibliyometrik analiz kullanılmıştır. Değerlendirme, 2013-2017 yılları arasında Türkiye’de düzenlenen “turizm” temalı 26 ayrı kongre bildiri kitaplarında yayınlanmış gastronomi temalı 285 bildiriye içermektedir. Dolayısıyla bu araştırma turizmde gastronomi araştırmalarının eğilimlerinin geniş bir görünümünü sunmaktadır. Bu nedenle, akademisyenlerin mevcut durumu iyileştirmesine, yeni araştırma gündemlerini başlatmasına ve etkili araştırma programları geliştirebilmelerine yardımcı olabilecek niteliktedir.

Araştırma sonucunda, turizm kongrelerinde yer alan her yedi bildiriden birisinin gastronomi alanında yazıldığı, bildirimlerin kongrelerdeki temsil oranının iyi düzeyde ve yıllar ilerledikçe gastronomi alanına yönelik ilgi ile çalışmaların arttığı, en çok bildirinin ise alan ile özdeşleşen ve aynı taşıyan “Gastronomi Turizmi” kongrelerinde yer aldığı belirlenmiştir. Bu durumu, yerli literatürde yapılmış olan Sünnetçioğlu ve arkadaşlarının (2017) gastronomi alanındaki lisansüstü tezlere yönelik yaptığı çalışma ile Sökmen ve Özkanlı’nın (2018) gastronomi alanındaki makalelere yönelik gerçekleştirdiği araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Diğer taraftan yabancı literatürde ise Okumuş ve arkadaşlarının (2018) yapmış olduğu çalışma sonucunda, gastronomi alanında yapılan araştırmaların 2000 yılından sonra popülerliğinin artmaya başladığını, fakat diğer disiplinlere ilişkin turizm ve ağırlama dergilerinde gastronomi araştırmalarının daha düşük düzeyde yer aldığının ortaya çıkması, bu araştırmanın bulguları ile paralellik göstermektedir.

Araştırma ile 285 bildirinin 458 farklı olmak üzere toplamda 682 yazar tarafından yazıldığı, bildiri başına ortalama 2,4 yazar düştüğü, yaklaşık yarısının iki yazarlı olarak gerçekleştirildiği ve en çok yardımcı doçent (doktor öğretim

üyesi) unvanına sahip yazarların bu çalışmalara katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Kurum bazında bildirilere 83 farklı üniversite ve 6 ayrı kurumdan, bunlar içerisinde Balıkesir Üniversitesi'nin en çok yazar sayısı ve Mersin Üniversitesi'nin ise en çok bildiri sayısı ile katkı sağladığı belirlenmiştir. Bu sonuçlardan iki yazarlı bildirilerin çokluğu Sökmen ve Özkanlı'nın (2018) ve en çok katkı sağlayan yazar unvanı ve çalışılan kurum bakımından Yılmaz'ın (2017a) çalışma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Bildirilerde veri toplama yöntemi olarak en fazla nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Bu durumu gastronomi disiplininin gelişim sürecinde bilgi birikimin artırılmasına yönelik, mevcut durumun ortaya konması açısından önem teşkil etmektedir. Nitekim yaklaşım bakımından araştırmaların büyük bir bölümünün (%93) keşfedici ve/veya betimleyici nitelikte tasarlanması ile bildirilerde en çok betimsel istatistik türlerinin ağırlıkla (%72,7) kullanılması bu savı desteklemektedir.

Turizm ana temalı kongrelerde gastronomi alanına yönelik bildiri araştırmaları tema bakımından en çok "Gastronomi Turizmi Pazarlaması", "Gastronomik Miras" ve "Gastronomik Ürünler" konuları üzerine gerçekleştirilmiştir. Bu durum, çalışmalarda yöresel, bölgesel veya ulusal düzeyde kültürel değerlerin ön plana çıkarılması, gastronomik unsur niteliği taşıyan mevcut var olan ürünlerin ortaya konulması, nasıl bir turistik ürüne dönüştürülebileceği, turizm endüstrisiyle bütünleştirilmesi ve gastronomi turizmi kapsamında değerlendirilmesi konularına öncelik verildiği yönünde açıklanabilir. Diğer taraftan "Gastronomide Dernek ve Enstitülerin Rolü", "Gastronomi Alanyazını" ve "Gastronomi ve Medya" temaları üzerinde çok sınırlı sayıda çalışmanın gerçekleştirildiği ve literatürde bu alanlarla ilgili bilgi boşluğun olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, bu alanda çalışma yapan bilim insanları için önemli fırsatların yer aldığı söylenebilir.

Araştırmalarda kullanılan ortalama referans kaynak düzeyi iyi durumdadır. Bildirilerde ortalama 27 referans kaynak kullanılmıştır. Bu referansların yayın dili bakımından her beş yayından üçü yerli (Türkçe) ve yayın türü açısından ise her iki yayından birisi makale yayın türündedir. Bu durum yayın türleri arasında makalelerin diğerlerine göre güncel konuları takip ediyor olmasından kaynaklanabilir. Bu bağlamda bildiri yazarları alanın dinamik yapısından ve araştırılan konunun gerekliliklerinden dolayı daha güncel bilgiler sunan makalelere başvurdukları söylenebilir. Kaynaklarının ortalama referans yaşı 8,1 olarak hesaplanmıştır. Diğer yayınların referans yaşlarıyla yapılan kıyaslamalar göz önüne alınarak, referans yaşının küçük olmasının turizmde gastronomi literatürünün özellikle son 10 yıllık süreçte geliştiğinin göstergesi olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmanın birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. Birincisi, veri temini için elektronik ortamda yer alan turizm ana temalı kongre bildiri kitapları incelenmiştir. Bu kapsamda sosyal bilimler alanında genel kapsamda düzenlenen kongreler dikkate alınmamıştır. İkincisi, bildirilerin tespit edilmesine yönelik, sadece 2013-2017 yılları arasında düzenlenen kongreler dikkate alınmış ve araştırma sürecindeki 2018 yılı için organizasyonu tamamlanmış turizm kongreleri değerlendirmeye tabi tutulmamıştır. Gelecekteki çalışmalarda, benzer nitelikte çalışmaların ilerleyen yıllar itibarıyla gerçekleştirilerek karşılaştırma yapılması, gastronomi alanında literatürün gelişiminin takibi açısından önem arz edecektir. Bildirilerin yanı sıra, makale, tez ve kitap türleri açısından gastronomiye yönelik kaynak zenginliklerinin ele alınacağı çalışmalar yapılması bütüncül öngörülerini sağlayacak ve sağlamlaştıracaktır.

KAYNAKÇA

- Afyon Kocatepe Üniversitesi, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı (2018). <http://kutuphane.aku.edu.tr/> [Erişim Tarihi:05.09.2018]
- Ağaoğlu, B. (1981). İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde Yapılan Turizm Tezleri, http://anatoliajournal.com/atad/depo/bilgibankasi/bulent_036.pdf [Erişim Tarihi: 05.09.2018]
- Al, U. (2008). Türkiye'nin Bilimsel Yayın Politikası: Atıf Dizinlerine Dayalı Bibliyometrik Bir Yaklaşım (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Al, U. ve Soydal, İ. (2012). Dergi Kendine Atılımın Etkisi: Energy Education Science and Technology Örneği, *Türk Kütüphaneciliği*, 26(4), 699-714.
- Altaş, A. (2017) Türkçe'ye Tercüme Edilen Gastronomi Kitaplarının Bibliyometrik Analizi, *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 103-117.
- Ayaz, N. ve Türkmen, B.M. (2018) Yöresel Yiyecekleri Konu Alan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 2(1), 22-38.
- Aydın, B. (2018). YÖK Tez Merkezinde Yiyecek İçecek İşletmeciliği Alanında Kayıtlı Bulunan Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Disiplinlerarası Akademik Turizm Dergisi*, 2(1), 23-38.
- Björk, P. ve Kauppinen, H.R. (2016). Exploring the Multi-Dimensionality of Travellers' Culinary-Gastronomic Experiences, *Current Issues in Tourism*, 19(12), 1260-1280.
- Boyne, S., Williams, F. ve Hall, D. (2002). On the Trail of Regional Success: Tourism, Food Production and the Isle of Arran Taste Trail, In A.M. Hjalager and Richards, G. (Eds). *Tourism and Gastronomy*, London: Routledge, 91-114.
- Capaldi, E.D. (1996). *Why We Eat What We Eat: The Psychology of Eating*. Washington, DC, US: American Psychological Association.
- Dabirian, A., Diba, H., Tareh, F. ve Treen, E. (2016) A 23-Year Bibliometric Study of the Journal of Food Products Marketing, *Journal of Food Products Marketing*, 22(5), 610-622.
- Güzeller, C.O. ve Çeliker, N. (2017). Geçmişten Günümüze Gastronomi Bilimi: Bibliyometrik Bir Analiz, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(Special Issue 2), 88-102.
- Işkın, M., Şengel, Ü. ve Genç, K. (2017). Gastronomi Turizminin Türkiye Ulusal Literatürü Üzerine Bir Araştırma, *2. Uluslararası Batı Asya Turizm Araştırmaları Kongresi*, 28 Eylül-01 Ekim 2017, Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 316-323.
- Kongre Uzmanı (2018). Türkiye'de Düzenlenen Kongreler <https://www.kongreuzmani.com/> [Erişim Tarihi: 01.10.2018]

- Lee, K.H., Packer, J. ve Scott, N. (2015). Travel Lifestyle Preferences and Destination Activity Choices of Slow Food Members and Non-Members, *Tourism Management*, 46, 1-10.
- Long, L.M. (2010). Culinary Tourism in and The Emergence of Appalachian Cuisine: Exploring the Foodscape of Asheville, *North Carolina Folklore Journal*, 57(1), 4-19.
- McKercher, B., Okumus, F. ve Okumus, B. (2008). Food Tourism as A Viable Market Segment: It's All How You Cook the Numbers! *Journal of Travel Tourism Marketing*, 25(2), 137-148.
- National Restaurant Association (2017). 2017 Restaurant Industry Pocket Fact Book. https://www.restaurant.org/Downloads/PDFs/News-Research/Pocket_Factbook_FEB_2017-FINAL.pdf [Erişim Tarihi: 03.11.2018]
- Okumus, B., Okumus, F. ve McKercher, B. (2007). Incorporating Local and International Cuisines in The Marketing of Tourism Destinations: The Cases of Hong Kong and Turkey, *Tourism Management*, 28(1), 253-261.
- Okumuş, B., Köseoğlu, M.A. ve Ma, F. (2018). Food and Gastronomy Research in Tourism and Hospitality: A Bibliometric Analysis, *International Journal of Hospitality Management*, 73, 64-74.
- Pritchard, A. (1969). Statistical Bibliography or Bibliometrics? *Journal of Documentation*, 25(4), 348-349.
- Sanchez, A.D., Rama, M. D.R.M. ve Garcia, J.A. (2017). Bibliometric Analysis of Publications on Wine Tourism in the Databases Scopus and WoS, *European Research on Management and Business Economics*, 23, 8-15.
- Sarıışık, M. ve Özbay, G. (2015). Gastronomi Turizmi Üzerine Bir Literatür İncelemesi, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 26(2), 264-278.
- Sims, R. (2009). Food, Place and Authenticity: Local Food and The Sustainable Tourism Experience, *Journal of Sustainable Tourism*, 17(3), 321-336.
- Sökmen, C. ve Özkanlı, O. (2018) Gastronomi Turizmi Alanyazının Gelişimi: *Journal of Tourism and Gastronomy Studies* Dergisinde Yayımlanan Makaleler Üzerine Bir İnceleme, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(2), 99-127.
- Sünnetçioğlu, A., Yalçınkaya, P., Olcay, M. ve Okan, Ş. (2017). Turizm Alanında Yazılmış Olan Gastronomiye İlişkin Tezlerin Bibliyometrik Profili, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(Special Issue 2), 345-354.
- Şahin, E., Akdağ, G., Çakıcı, C. ve Onur, N. (2018). Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dallarında Yayımlanan Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2(Ek.1), 30-41.
- Tayfun, A., Ülker, M., Gökçe, Y., Tengilimoğlu, E., Sürücü, Ç. ve Durmaz, M. (2018). Turizm Alanında Yiyecek ve İçecek ile ilgili Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(2), 523-547.
- Tsai, C.T.S. ve Wang, Y.C. (2017). Experiential Value in Branding Food Tourism. *Journal of Destination Marketing Management*, 6(1), 56-65.

TÜBİTAK CABİM (Cahit Arf Bilgi Merkezi). (2018). Bibliyometri Nedir? <http://cabim.ulakbim.gov.tr/bibliyometrik-analiz/bibliyometrik-analiz-sikca-sorulan-sorular/> [Erişim Tarihi:05.09.2018]

Uyar, H. ve Zengin, B. (2015). Gastronomi Turizminin Alternatif Turizm Çeşidi Olarak Değerlendirilmesi Bağlamında Gastronomi Turizm İndeksinin Oluşturulması, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(17), 355-376.

Yılmaz, G. (2017a). Ulusal Turizm Kongrelerinde Gastronomi ve Mutfak Sanatları Alanı ile ilgili Yayınlanan Bildiriler Üzerine Bir Araştırma, *Turizm ve Araştırma Dergisi*, 6(1), 24-39.

Yılmaz, G. (2017b). Restoranlarda Bahşiş ile ilgili Yayınlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), 65-79.

Evaluation of Gastronomy Proceeding Papers: The Case of Tourism Congresses 2013-2017

Mehmet BOYRAZ

Afyon Kocatepe University, Faculty of Tourism, Afyonkarahisar/Turkey

Mustafa SANDIKCI

Afyon Kocatepe University, Faculty of Tourism, Afyonkarahisar/Turkey

Extensive Summary

Eating is probably one of the most essential personal activities therefore, research on food has globally boosted in many disciplines and recognized as a significant tourism attraction. Food is accepted as an indispensable tourism product and recognized as a significant attraction due to spending nearly half budget on food and beverage while tourist are traveling. However, despite a growing number of food and gastronomy studies in tourism as seen in many disciplines, there is a need of analysis demonstrating how food and gastronomy research has evolved and become an emerging research area.

In the field of tourism, bibliometric studies have a special importance, as in all fields of science. It is important to academically examination of tourism, which have been started from the end of the 19th century, in terms of the publications produced from the first day to the present, to record the publications which have been forgotten in the past or not to reprint, and to ensure their accessibility in the present day, to compile the accumulation of the field for the literature and to establish its own theoretical identity. At this point, scientific activities can be determinative in the formation of the theoretical foundations of the field of tourism, and can enable the important debates about the direction and quality of scientific researches by combining a large number of researchers in order to test existing theories and new phenomena in the field related to many aspects and to reveal different explanations and models. Presentations, which are presented orally in congresses or symposiums and published in full text, can give information about the current developments and changes in the relevant field as the concrete output of scientific activities.

Bibliometric analysis of scientific research has plays significant role in terms of determination of how the relevant discipline and field communication is realized, discovery of the direction of the scientific tendency and follow-up of the theoretical development process and the future direction of science. In parallel with the increasing speed of bibliometric research in the field of tourism, it is observed that interest in gastronomy has started to grow up and become more popular. In this respect, 13 bibliometric studies were conducted in in the last four years in Turkey, in terms of two in 2015, six in 2017 and five in 2018. Therefore 12 of these studies were published as an article, and one was paper as an oral presentation. The content of bibliometric researches in the field of food and beverage and gastronomy in the literature has been determined as the most frequently discussed theses and articles related to the field. On the other hand, only one bibliometric study for each books and papers written in the field of gastronomy

could be reached. In this respect, it is seen that there are no gastronomy evaluations in whether congress/symposium in tourism and specific to the area of gastronomy that are organized periodically or within a certain period of time. Therefore there is a gap in the tourism literature in this sense. From at this point, the purpose of research is investigating bibliometrically proceedings written in the field of gastronomy in tourism within the scope of the research. Thus, it is aimed to take the results obtained with the research focusing on the five-year micro level more quickly and effectively.

The research population consists of full text papers that are presented in whether periodically or non-periodically organized tourism congress between the years of 2013-2017 in Turkey. In this qualitatively designed research, descriptive analysis has been adopted for the accessed data. Papers were analyzed in terms of specific bibliometric parameters by frequency and percent analysis through statistical package program. 285 papers on gastronomic themes were found in 26 different tourism congresses in 5 years' period, with an average of 11 papers per congress and 57 papers per year with the research; and it was determined 682 different authors contributed to the presentation of them. It is seen that there is an increase in the number of gastronomy-themed papers in the congresses according to years. Respectively the ratio of papers in terms of years; 3.2% in 2013 and 2014, 7.4% in 2015, 21.4% in 2016 and lastly 61.4% in 2017.

The results show that authors who contributed most to the preparation of the papers are; 22.3% were assistant professors, 19.6% were lecturers and 18.6% were graduate students. In addition, authors from various titles, like as including 16.1% of research assistants, 12.3% of associate professors, 7.3% of professors and 3.8% other titles, contributed to the studies. It was determined that the authors work in 89 different institutions, including 83 universities. Aylin Bekar as an author, in terms of the number of authors Balıkesir University and in terms of the number of papers Mersin University has contributed most to the congresses; about 87.4% of the papers were made cooperatively by at least two authors; 35.1% of them have been completed as academic research between universities by authors working in at least two different universities. It has been found that the most of the gastronomic themes discussed in the papers are in the fields of "Gastronomy Tourism Marketing", "Gastronomic Heritage" and "Gastronomic Products". On the other hand, most limited study has been published in the theme of "The Role of Associations and Institutes in Gastronomy", "Gastronomy Literature" and "Gastronomy and Media".

In terms of data collection method, qualitative research method and interview technique are mainly used; in terms of approach the majority is designed exploratively; more than half of the papers written as in the field research; and in terms of data analysis, it was determined that 72.7% descriptive and 27.3% relational statistics were used for papers. Generally one or more kinds of analysis techniques were preferred in the papers and no analyzes or evaluation was performed in 14 papers. In this context, 414 statistical methods were used for 271 papers in total and 1.5 different analysis techniques were used per study. Finally, an average of 27 references were used in papers; 61% in Turkish, 39% in foreign language (English). In terms of reference source types that were cited in the papers; highest ratio of 49.8% in article type, following that, 30.3% in books, 13.7% in web/online, and 6.2% in postgraduate thesis types were used. The average reference age of resources calculated as 8.1 which shows that it is very new and young, and the gastronomy literature in tourism has been expanding in the last 10 years.